ויליף סוף הקדש מתחילת הקדש מה תחילת הקדש יורש מימר אף סוף הקדש יורש סומך א) ר' יהודה האי ואם המר ימיר מאי עביד ליה לרבות את האשה וכדתניא [א] לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא ב) לשון זכר שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו אשה מנין ת"ל ואם המר ימיר לרבות את האשה ולר"מ אשה מנא ליה נפקא ליה ג) מואם ור' יהודה ואם לא דריש ובין ר"מ ובין ר' יהודה טעמא דרבי קרא לאשה הא לא רבייה קרא ה"א כי עבדא תמורה לא לקיא והאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל 1איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה ד) איצטריך מהו דתימא ה"מ עונש דשוה בין ביחיד בין בצבור אבל הכא כיון דעונש שאינה שוה בכל הוא דתנן ה) אין הצבור והשותפין עושין תמורה אשה נמי כי עבדא לא לקיא ו) קמ"ל: בעי רמי בר חמא קטן מהו ז) שימיר היכי דמי אילימא בקטן שלא הגיע לעונת נדרים ח) לא תיבעי לך דכיון אקדושי לא אקדיש אמורי ממיר אלא כי קמבעיא ליה בקטן ט) שהגיע לעונת נדרים מי אמרינן י) כיון דאמר מר איש מה ת"ל 2כי יפלא נדר לרבות מופלא הסמוך לאיש דקדשו קדוש מדאקדושי מקדיש אמורי נמי ממיר או דלמא יא) כיון דלאו בר עונשין הוא בתמורה לא יב) מיתפיס (ב) אם תימצי לומר קטן עביד תמורה דהא אתי לכלל עונשין עובד כוכבים מהו שימיר מי אמרת מדאקדושי מקדיש יג) דתניא איש איש מה תלמוד לומר איש איש לרבות את העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל אמורי נמי ממיר או דלמא כיון דלא אתי לכלל עונשין כי עביד תמורה לא קדשה: אמר רבא ת"ש דתניא קדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא יד) אין עושין תמורה ואין מביאין (עליהם) נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי ר"ש א"ר יוסי בכולן אני רואה להחמיר טו) בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן קתני מיהא אין עושין תמורה טז) ורמי בר חמא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר עובד כוכבים לא קמיבעיא לי [ב] כי קמיבעיא לי בהקדיש עובד כוכבים ומתכפר יז) בישראל בתר מקדיש אזלינן או בתר מתכפר אזלינן תיפשוט ליה מדר' אבהו דא"ר אבהו א"ר יוחנן המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו על

ואין מביאין נסכים. פרש"י ואין מביאין של עובד כוכבים בפני עצמן כישראל שמתנדבין נסכים בפני עצמן אבל בהדי קרבנו מביאין כדאמר במסכת שקלים (דף יא עמוד ד) דזה אחת מן התקנות שהתקינו ב"ד דעובד כוכבים ששלח עולתו ודמי נסכו ממדינת הים שמקבלין ממנו אבל ודאי קרבנו טעון נסכים דבהדי קרבנו (טעון נסכים ו) מביאין נסכים משל צבור: **במה** דברים אמורים בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין. פרש"י דאתאן לר"ש ור"י פירש דמסקנא דמילתא דר' יוסי וה"ק רבי יוסי אומר בכולן אני רואה להחמיר והא דקאמר ר"ש אין מועלין בהן בד"א בקדשי מזבח כו' ובתוספתא משמע כפרש"י דליתא בהדיא אבל בקדשי בדק הבית מודה רבי שמעון: **קתני** מיהת אין עושין תמורה. וא"ת ודילמא לרבי יוסי קבעי דאמר בכולן להחמיר וי"ל דניחא ליה לאוקומי הבעיא אף לר"ש עי"ל דע"כ לרבי יוסי לא אפשר לאוקומי הבעיא דכיון דלית ליה דעושין תמורה דאפילו את"ל דהיינו על ידי ישראל ומבעיא ליה לרמי בר חמא אם העובד כוכבים עצמו אפשר לעשותה הא לא מלית אמרת דע"כ אם ישראל מתפיסה צריך שיאמר העובד כוכבים כל הרוצה להמיר יבא וימיר ואם העובד כוכבים עצמו אין עושה תמורה היאך אפשר לעשות עולה:

הכי גרסינן **ויליף סוף הקדש מתחלת הקדש כו': את האשה.** שתמורתה תמורה ולקיא משום לאו דלא ימיר (ויקרא כז): **אלא בלשון זכר** דכתיב לא יחליפנו. (שם) דהיינו לשון זכר ולא כתיב לא תחליפנו דהוי לשון נקבה: (ג) **מה סופנו לרבות כו'.** כלומר מהיכן נלמוד שסופנו לרבות את האשה: **ת"ל ואם המר ימיר.** (שם) יז) מדלכתיב קרא תרי זימני: **ולר' מאיר.** דאיצטריך ליה ואם המר ימיר לרבות יורש אשה מנא ליה: **נפקא ליה מוי"ו.** מדמלי למכתב אם המר ימיר וכתיב ואם: **לא לקיא.** יח) [ג] דאם המירה תמורתה אינה תמורה: ומשני ה"ג הני מילי לאו שיש בו מעשה. כהני עונשין שוין זה לזה דכתיב אשר יעשו דמשמע עונשין שיש בהן מעשה כגון חילול שבת ושאר איסורים שיש בהן מעשה אבל יט) לאו שאין בו מעשה כגון תמורה דבדיבורא תליא מילתא אימא לא תילקי קמ"ל: ל"א(ד) כתוב בספרים **הני מילי עונש דשוה בין ביחיד בין בצבור.** כהאי עונש הוא דהושוו זה לזה אבל הכא בתמורה כ) אין צבור עושין תמורה כדאמרינן באידך פירקין (דף יג.) וקא מפיק ליה ממעשר: **שלא הגיע לעונת נדרים.** כגון דהוי פחות מי"ב שנה דהכי אמרינן במסכת נזיר (דף סב.) איש כי יפליא מה ת"ל דהכי מלי למכתב איש כי ידור נדר אלא לרבות מופלא הסמוך לאיש כגון בן י"ב שנה דכיון שיודע להפלות לשם מי נדר ולשם מי הקדיש נדרו נדר והקדשו הקדש פחות מכן אפי' כא) ידע למי נדר ולמי הקדיש אין בדבריו כלום יותר על כן כגון בן י"ג שנה אע"פ שאינו יודע לשם מי הפליא הוו מעשיו מעשה: **אקדושי לא מקדיש.** כדפרישית לעיל דאין בדבריו כלום: **אמורי מימר.** בתמיה כי היכי דליליקי: **שהגיע לעונת נדרים.** דהוי בן י"ב שנה דקאמרינן התם דנדריו נבדקין ואם יודע לשם מי הפליא הוו מעשיו מעשה ואי לא לא: **דלאו בר עונשין הוא.** עד י"ג שנה: **לא מיתפיס.** כה תמורה דכתיב לא יחליפנו ולא ימיר אותו והיה הוא ותמורתו כלומר כב) מאן דאיתיה בכלל לא יחליפנו ולא ימיר כגון בר עונשין איתיה נמי בכלל והיה הוא ותמורתו יהיה קדש דמתפיס בתמורה לאפוקי קטן דלאו בר עונשין הוא: **ואפילו אם תמצא לומר קטן עביד תמורה כו'.** רבותא אתא לאשמועינן ולא משום דליתיה הכי: **מדאקדושי מקדיש.** דהא כג) מרבינן במנחות (עג:) איש איש מבני ישראל אשר יקריב קרבנו (ויקרא כב) ואמרינן מה ת"ל איש איש לרבות עובדי כוכבים שנודרין נדרים ונדבות כישראל: **דלא אתי לכלל עונשין.** דעובד כוכבים לא לקי לעולם אבל קטן אתי לכלל עונשין כשהוא בן י"ג שנה ויום אחד: **לא נהנין ולא מועלין.** שאם נהנה מהן לא מייתי קרבן מעילה דלא דיינינן ליה כשאר קדשים שהנהנה מהן מעל משום דלא אסור בהנאה אלא מדרבנן כדלקמן (ג.): **ואין חייבין עליהן כד) כו'.** כדמסיק לקמן (שם): **ואין מביאין כו'** ה"ג **ואין מביאין נסכים** ול"ג **עליהן.** והכי כה) פירושא דאין מביאין נסכים של עובדי כוכבים בפני עצמן כישראל שמתנדב נסכין בפני עצמן אבל בהדי קרבנו מביאין כדאמרינן [ד] במסכת שקלים (פ"ז מ"ו) שזו אחת מן התקנות שתיקנו ב"ד דעובד כוכבים ששלח עולתו ודמי נסכיהן ממדינת הים מקבלין הימנו [ה] אבל קרבנו ודאי טעון נסכים דבהדי קרבנו מביא נסכים: **בכולן רואה אני להחמיר.** דלא נהנין ומועלין וחייבין עליהן משום פגול נותר וטמא כשאר קדשים חוץ מן הנסכים דודאי אין מביאין: **בד"א.** לעיל קמהדר ואמילתיה דת"ק וה"ק בד"א דקאמר תנא קמא אינו מועלין בקדשי מזבח של עובד כוכבים: **אבל בקדשי בדק הבית.** שהקדישו עובד כוכבים מועלין ובמסכת זבחים מפרש טעמא בפ' ב"ש (דף מה.) ולית דגרסי לה נמי לקמן הכא בתמורה: **קתני מיהא.** דקדשי עובדי כוכבים אינן עושין תמורה ותיפשוט מהא: **אמר לו בהקדש עובדי כוכבים.** כלומר אי משום הא לא איריא דמהכא ליכא למיפשט כלל דהיכא דהקדיש עובד כוכבים להתכפר עובד כוכבים שהפרישו לצורך כפרת עצמו: **לא קמיבעיא לי.** דאין הקדשו עושה תמורה הואיל ולא אתי לכלל עונשין: **ומתכפר ישראל.** שהפרישו עובד כוכבים לצורך ישראל שיתכפר בו ישראל: **בתר מקדיש אזלינן.** והמקדיש הוי עובד כוכבים דלא אתי לכלל עונשין ואינו עושה תמורה: **או בתר מתכפר.** שהוא ישראל ואיתיה בכלל מלקות: ה"ג [ו] **תיפשוט ליה מהא דאמר ר' אבהו.** לקמן: **המקדיש מוסיף חומש.** שאם רוצה לפדות הקדשו כגון שנפל בו מום יכול לפדותו ומוסיף חומש אבל מימר אינו מוסיף חומש ולא על הקדש שני כגון תמורה כו): ע"א שאם הקדיש בית או שדה ואתו בעלים לפדותו לא פרקי בלא חומש דכתיב (שם) ואם המקדיש יגאל ויסף חמישיתו אבל אם גאלו אחר לא חייביה רחמנא ליתן חומש: **ומתכפר עושה תמורה.** שאם הפריש ישראל קרבן כדי שיתכפר בו חבירו ישראל ואמר המתכפר זו תחת זו תמורתו תמורה ולוקה דכיון שהופרש לצורכו קרינא ביה קרבנו דבתר המתכפר אזלינן ותיפשוט מהא: **והתורם.** מתבואה שלו על טבלין של חבירו לפוטרו מן המעשרות: **טובת הנאה שלו.** של תורם שיכול ליתנו לכל כהן שירצה (אי נמי) כז) ואם אמר לו ישראל הילך סלע זה ותנה לבן בתי כהן הוי אותו סלע של תורם ולא של כח) נתרם בשבילו ולא מצי טעין הלה כיון שנתרמה על טבל כט) שלו נמצא דנותן סלע על של עצמו. הך מילתא דרבי אבהו תלת מילי ניניהו: **הכא הוא דקאי) מכח ישראל.** שהרי הפרישו ישראל ואהכי אזלינן בתר מתכפר דהוה ליה תחילתו וסופו ביד ישראל דאיתיה בכלל עונשין: הכי גרסינן **אבל הכא הכי קמיבעיא ליה מי בעינן מתחילה ועד סוף דתיקו ברשות מאן דעביד תמורה.** כלומר אבל הכא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר ישראל מי בעינן מתחילת הקדש ועד סופו שתעמוד ברשות האדם הראוי לעשות תמורה כגון ישראל והך בהמה כיון דתחילת קדושתה הויא מכח עובד כוכבים אף על גב דהוי המתכפר ישראל אינו עושה תמורה או דילמא כיון דלבסוף אתיא ביד מתכפר וחזי למיעבד תמורה תפסה בה קדושת תמורה. תיקו:

עין משפט נר מצוה

ב: א מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ח:
ב מיי' פ"א מהלכות נדרים הלכה ד טוש"ע י"ד סימן רנ"ג:
יא ג מיי' פ"ג מהלכות מעה"ק הלכ' ב:
יב ד מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה טו:
ה מיי' פי"ח מהלכות מעה"ק הלכה כד:
ו מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ו:
בו ז מיי' פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה ה:
בו ח מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה טו:
ט מיי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה כ:
י מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ד:

מוסף רש"י

שוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה. לא יה, אבל עשה לא הוי עונש, הלכך מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, אבל לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שלא הזמן גרמא נשים חייבות (יבמות פד:) מכאן שהנשים חייבות על כל לא תעשה שבתורה שדרי עונשין מלקות (פסחים מג.). מה תלמוד לומר איש איש. איש איש מבית ישראל ומן הגר הגר כישראל אשר יקריב קרבנו (חולין יג:). במה דברים אמורים. דאין מועלין בקדשי עו"ס, בקדשי מזבח. משום דצריכין מעילה חטא חטא מתרומה, מה תרומה אין מיתה נוהגת אלא בתרומת ישראל, דבנדרים כתיב ולא יחללו את קדשי בני ישראל, אף מעילה אינה נוהגת אלא בקדשי ישראל (ערכין ה:). אבל בקדשי בדק הבית. קדשי עו"ס של בדק הבית, מועלין בהן. ומפרש התם (זבחים מה:) מאי טעמא, דלי גמרה מעילה חטא חטא מתרומה דומיא דתרומה דגופו קדוש, אבל קדושת דמים לא גמרינן מינה (ערכין שם. ועי"ש). דא"ר אבהו א"ר יוחנן. שלשה דברים בנותן משלו את חובת חבירו (יומא נ:). המקדיש מוסיף חומש. המקדיש בהמתו לצאת בו חבירו חובה שעליו, המקדיש הוי כגון לענין תוספת חומש, אם הוא גואלה, אבל אם בא זה שנתכפר בה אינו צריך להוסיף חומש, דגבי חומש כתיב (ויקרא כז) ואם המקדיש יגאל וגו' מקדיש ולא מתכפר (יומא שם. זבחים ו.). ומתכפר עושה תמורה. דהוי בעלים דידיה (זבחים שם), אבל המקדיש אם המיר בה אינה תמורה, דאין ממירין בשל אחרים ואלו לאו בעלים דידיה הוא (יומא שם). והתורם משלו. על פרי של חבירו (זבחים שם).

שיטה מקובצת

א) עי' בהשמטות בסוף המסכת: ב) אלא בלשון זכר מה סופינו לרבות אשה ת"ל כו' והשאר נמחק: ג) ליה מוי"ו ור' יהודה ואם לא: ד) שבתורה מהו דתימא (תיבת איצטריך נמחק) ס"א ה"מ בלאו שיש בו מעשה אבל ממיר דלאו מעשה הוא אימא לא ליחייב אשה קמ"ל ולר' יוחנן דאמר דבור כעושה מעשה דמי קרא למאי אתא איצטריך מהו דתימא כו' כך הוא גירסא של הספרים של קלף: ה) דתנן הצבור והשותפין אין (עושין) [ערכין]: ו) עי' בהשמטות בסוף המס': ז) מהו שימיר ס"א שיר זים בתמורה ותיבת שימיר נמחק: ח) תיבות לא תיבעי לך דכיון נמחק: ט) בקטן גליון למ' דאורייתא דאורייתא ולא דרבנן בעי להחמיר מדר נגן: י) מי אמרינן מדאקדושי מקדיש כו' והשאר נמחק: יא) או דלמא גליון אע"ג דמשום האי טעמא לא אמרינן דאין הקדשו הקדש היינו טעמא כיון דתמורה הוא לאו שאין בו מעשה ואין שוה בכל משו"ה בסברא נריצא בעלמא ממעטינן הכא ולא ילפי מבע"מא: יב) לא קדשה ואפילו אם תמצי לומר: יג) מקדיש אמורי נמי מימר והשאר נמחק: יד) עי' בהשמטות בסוף המסכת: טו) עושין תמורה אמר ליה (אא"ה בתוס' לא הוי הגירסא אמר ליה כי אם אלא בהקדיש) בהקדיש עובד כוכבים כו' כלומר פשיטא דאין אותו קרבן עושה תמורה תימה לר' יוסי דאמר קדשי עובד כוכבים עושה תמורה למה שינה בעייתו משום ת"ש דרבא לימא אליבא דר"ש לא קמבעיא ליה דאין קרבנו עושה תמורה כי קא מבעיא ליה אליבא דר' יוסי דאמר קרבן עובד כוכבים עושה תמורה אי אמרינן ה"מ (אם) [דוקא] ישראל ממיר בקרבן העובד כוכבים אבל הוא עצמו כיון דלא אתי לכלל עונש [אינו] ממיר וי"ל דהא נמי פשיטא לר"י דעובד כוכבים עצמו ממיר דאל"כ איך ממיר ישראל בקרבנו הא אין אדם ממיר בקרבן שאינו שלו אלא ע"כ כשאמר העובד כוכבים מי שירצה להמיר יבא וימיר ואם הוא אינו יכול להמיר גם אנו לא נוכל להמיר בשביל רשותו דכל מילתא דהוא לא מצי עביד שליחא נמי לא מצי עביד. תוס': טז) ומתכפר ישראל בתר מקדיש אזלינן הא נמי תפשוט ליה מדר' אבהו אר"י דא"ר אבהו אר"י מקדיש מוסיף חומש: יז) ימיר מדרשנייה קרא: יח) לא לקיא דאין תמורתה תמורה: יט) אבל גליון לא גרסינן זה דאשו מקלל ומסית דלית בהו מעשה מי לא הוי באשה: כ) בתמורה דצבור אין עושין: כא) אפילו יודע למי: כב) במאן דאיתיה: כג) דהא אמרינן במנחות: כד) עליהן עי' תוס' מנחות דף ע"ג ע"ב: כה) פירושא אין מביאין: כו) תמורה גליון לישנא קמא עיקר דללישנא בתרא לא איצטריך ר' אבהו לאשמעינן דמתניתין היא בערכין: כז) נמי אם אמר ר' נמחק: כח) טבל שלי שלו נמצא אותו ר' נמחק: כט) שם של הנתרם בשבילו: ל) דקאי קרבן מכח:

מסורת הש"ס

א) לפי גירסת רש"י ז"ל מה סופינו לרבות את האשה ת"ל כו' וכ"ה במנחות עג. ע"ש ל"ק, ב) [ערכין ב:], ג) סוכה כח. ב"ק טו. קדושין לה. יבמות פד: פסחים מג. נדה מח., ד) [לקמן יג.], ה) שימיר בקטן שלא כו' ל"ק, ו) [נזיר סב.], ז) [שם סב. מנחות עג:] חולין יג:, ח) תוספתא דזבחים פי"ה ה"ד זבחים מה., ט) [ערכין ה:], י) זבחים ו. לקמן י. יומא נ: נדרים לו:, כ) [במדבר ט], ל) [הכיפור ל"ק], מ) [נדה מה:], נ) [נ"ל מביא], ס) [דף ג.], ע) [במדבר י. ועי' לקמן י.], פ) [מכאן שייך לעמ' הבא], צ) ל"ק ח"ה.

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיי וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא: במדבר ה ו
2. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּעֶרְכְּךָ נְפָשֹׁת לַיי: ויקרא כז ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' ור' יהודה האי ואם: (ב) שם לא מיתפיס ואפי' אם תימצי לומר: (ג) רש"י ד"ה מה סופנו. נ"ב היה גירסא אחרת לפני רש"י ז"ל: (ד) ד"ה ל"א ה"ג ובן כתוב בספרים וכו' כדאמרינן בפירקין כנ"ל ותיבת באידך נמחק:

הגהות הגר"א

[א] גמ' לפי שכל כו'. נרש"י וכו' מה סופינו לרבות את האשה ת"ל. שנאמר לא עד מנין ל"ג וכ"ה בערכין: [ב] שם כי קמיבעיא כו'. יאליבא דר"ש: [ג] רש"י ד"ה לא לקיא דאם. נ"ל ואם: [ד] ד"ה ואין מביאין. כדאמרינן כו' ור"ש קאמר לה התם: [ה] באו"ד הימנו הוא פ"ד: [ו] ד"ה ה"ג תפשוט כו'. הרנה יש לתמוה על שני הפירושים ויותר נראה כמ"ש רש"י בעלמא דקאי על המפריש משלו על של חבירו והשתא פריך הני תלת מילי אהדדי:

רבינו גרשום

מה סופינו לרבות את האשה. כלומר מהכא נלמד שסופינו לרבות את האשה שעושה תמורה ת"ל המר ימיר ריבה. [ורבנן נפקא להון אשה מואם המר מוי"ו דואם דמיותר דלא צריך למיכתבי]: הני מילי דהשוה הכתוב אשה לאיש בעונש (דלא) דשוה בכל בין ביחיד בין בצבור אבל הכא כיון דלאו שאינו שוה בכל הוא דתנן אין הצבור כו'. ל"א ה"מ הני מילי דהשוה אשה לאיש בלאו שיש בו מעשה אבל מימר דלאו מעשה הוא אלא דיבור אימא לא תילקי קמ"ל: שלא הגיע לעונת נדרים. לי"ב שנים דנדריו נבדקין: מופלא שיודע לשם מי נודר דמצי למימר איש כי ידור נדר בערכך מה ת"ל כי יפליא כו'.] מדאקדושי מקדיש מופלא הסמוך לאיש דנודר היינו מקדיש: דתניא איש איש. אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם לרבות עובדי כוכבים: קדשי עובדי כוכבים. זבחים שהעובדי כוכבים מקדישין לא נהנין ולא מועלין מפרש לקמן: ואין מביאין עליהם נסכים. משמע הכא להאי לישנא שהעובדי כוכבים אין מביאין על קרבנן נסכים משלהן (והא דאמרינן) והא דתנן במס' שקלים עובד כוכבים ששלח עולתו ממדינת הים ושילח עמה נסכיה קריבין משלו היינו תקנת' דרבנן דז' דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהם ולא מדאורייתא ולהאי לישנא דכתב ואין מביאין נסכים בפני עצמן היינו דאין מתנדבין להביא נסכין (בפני עצמן) בלא זבח אבל קרבנם טעון נסכים (בין) או משלהן (בין) או משל צבור דנפיק מלכל נדריהם כדמפרש בפרק ואלו מנחות: [בכולן להחמיר. דמועלין בהן וחייבין משום פגול כו'] אבל בקדשי בדק הבית מועלין. דקדשי ה' נינהו [ולרמי בר חמא דקא בעי לה קסבר מהכא לא תפשוט דהקדיש עובד כוכבים להתכפר עובד כוכבים לא קא מיבעיא ליה. דודאי אין עושין תמורה כי קא מבעיא ליה הקדיש עובד כוכבים להתכפר ישראל לפטור חובתו של ישראל בתר מקדיש אזלינן ומקדיש עובד כוכבים הוא ואין עושה תמורה או בתר מתכפר דישראל הוא אזלינן ועושה תמורה: מקדיש מוסיף חומש כשהוא גואל הקדשו: ומתכפר עושה תמורה. אלמא בתר מתכפר אזלינן:

א) עי' בתוס' מנחות [דף עג:] ד"ה לא להכיתו ב"י רבינו דהכא דגרס עליהם ע"ש. ב) עי' במנחות שם דמשמע דנסכים הבאין עם מנחה לא צריך קרא משום דשלה וכל אגירהא ע"ש ול"ע

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones